

ZÓLYOMVÁRMEGYEI HIRLAP

Zólyomvármegye társadalmi és közgazdasági érdekeit felölelő politikai hetilap.

Helybeli s a megye területéről eredő hirdetéseket lapunk kiadóhivatala vesz fel. Más hirdetések kizárólagos felvétele milliméter árszabás szerint
LEOPOLD GYULA Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest VII., Erzsébet-körut 41.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Félévre 4 K. Egyes szám ára . . . 20 f. Megjelenik minden vasárnapon.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: NÁDOSY FERENC.</p>	<p>HIRDETÉSI DIJAK: Milliméter árszabás szerint. Nyílttér sora 40 fillér. Kéziratot nem adunk vissza.</p>
---	---	--

Vidéki ujságírás.

A vidéki ujságíró és ujság helyzete lényegesen elüt a fővárositól. A fővárosi ujságíró magasabb nézőpontból foghatja föl hivatását, mert nem él azon személyek között, a kikkel a tolla foglalkozik. Mert mi kára vagy baja lehet abból, ha szigorú kritikát mond a kormány tagjairól, a főkapitányról, a főpolgármesterről, vagy akármilyen országos potentátáról? A privát életben a legkritikább esetben van csak érintkezése a főváros, vagy az ország uraival és így nem kell tartania attól, hogy a kávéházából, a kaszinóból, vagy a társaságából kinézik. Még kevésbé kell attól tartania, hogy eltoloncolják, a hogy a legutóbb is két vidéki ujságíróval történt. Ezzel nem akarjuk e két ujságíró ügyét menteni, miután az ügyüket behatóan nem ismerjük. Csak azt akarjuk ezzel kidomborítani, hogy a vidéki ujságírónak ezerszerre több személyi tekintettel kell lennie, amikor az ujságot írja, ha nem akarja magát városában lehetetlenné tenni és boldogulni kíván. Szólj igazat s betörök a fejed. Ezt a közmondást mintha a vidéki ujságíróra csinálták volna.

Aki becsületes ujságíró és hivatásának nemességét átérzi, aki harcosa az igazságnak, az nagyon sokszor nem lehet tekintettel személyekre, mert éppen a közérdek, a melynek szolgálatában áll, követeli meg, hogy bizonyos személyeknek nem tetsző eseményeket vagy kommentárokat írjon meg. Kislelkű, rövidlátó ember az, aki emiatt fordul az ujságírás és az ujságíró ellen, aki ilyen esetekben nem egyéb, mint az ítélő közvélemény végrehajtó közege. Hiszen éppen abban áll az ujságírás közszükségletet kielégítő, magasztos hivatása, hogy ellenőrizze a társadalom vezetésére hivatott emberek működését és azt érdeme szerint dicsérje vagy rosszalja. Gondoljuk csak meg, hogy miesoda elfajult viszonyok kapnának lábra a vármegyénél, a városnál, közintézményeinknél és a társadalomban, ha itt nem lenne őrző cherubként a közvélemény ítélőszéke, a vidéki és a fővárosi sajtó. Ezért képezi alkotmányos életünknek egyik alapvető momentumát a sajtószabadság, amelyet a szabadságnak minden igaz barátja védelmez, dacára annak, hogy itt is, ott is merülnek fel visszaélések a sajtó terén. De ezeket a visszaéléseket nem szabad kivételes szigorral elbíralni, mert

hiszen gyarló emberi intézmény a sajtó is. Minden országnak és minden város közönségének olyan sajtója van, amelyet megérdemel. Ez az egész világon elismert igazság.

Gondolják meg ezt a mi ellenségeink és mindazok, akik bármi okból is neheztelnek az ujságíróra. A mikor mi a közérdeket védelmezzük, akkor nem lehetünk tekintettel minden irányban, mert hiszen ha mindenkit csak dicsérni fogunk, ha minden rosszat, károsat és szennyest elhallgatunk, akkor mindenki tudni fogja róunk, hogy csak dicséretekből és hazugságokból élünk s a lapokat a kutya se fogja olvasni.

Igazmondással a sajtó sohasem üt sebet a társadalom testén. Valamint a büntetőbíró is sem árt a társadalomnak büntető ítéleteivel. A sajtó hatalmával való visszaéléseknek legszigorubb bírái a tisztességes ujságírók, akik Istennek hála még a tulnyomónál is nagyobb többségben vannak Magyarországon. Ezért elfogult és rosszmájú ember az aki a magyar sajtót néhány becsutelt tagjával azonosítja.

A közönség érdeke, hogy mi írjunk a közpályán szereplő személyekről és a közönséget érdeklő eseményekről. Tet-

Az én hárfám.

Én szivemből tépem a dalt,
Ó, nem úgy, mint mások,
Mint a bizarr, torzéletű
Magyar messiások.

Én nem dobot peregetek,
S nem fújom a sípot,
Műkébe fogott lóval
Ugart nem hasítok.

Gyülölöm a trágár-dalok
Lázás pengetőit,
És a „merészröptű ujak“
Ezer arcadóit!

Mert nem a gond, nem a küzdés
Véste homlokukra,
Hanem az éj kísértetes,
Könnyű kaland-útja.

Gyülölöm a boros kancsók
Részeg forgatóit,
S az argyilus-arcú titán
Álom-légióit!

Az én hárfám szelid hangszer,
Jávorfá a fája,
S a húr rajta Hófehérekem
Százezernyi álma.

Fehér dalok, fehér szárnyán
Száll suhanva lelkem,
S egy fehér lány virágával
Koszorúz meg engem . . .

Én is szivből tépem a dalt,
De nem úgy, mint mások,
Mint a tövis koronázott
Magyar messiások!

Vissnyovszky Rezső.

Zsófi.

Irta: Szigeti Rezső.

Óreg, töpörödött anyóka igyekszik az erdőbe vezető gyalogösvényen. Arcán az élet fergetege mély barázdákat szántott, de szemeiből valami fiatalos erély sugárzik ki. Hátán kosarat cipel s időnként lelehajlik, hogy az elhullott galyakat petren-

cébe szedje. Az erdő egyik tisztásán leteszi terhét és maga is lepihen. Így teszi ilyenkor ősszel heteken keresztül. Naponként elmegy az erdőbe, telerakja kosarát száraz galyakkal s hazacipel, hogy a télire való fát összegyűjtse. Körülötte vidám madarak röpdösnek vígan dalolva s a zöld pázsit bársonyán itt-ott feltűnik egy-egy hangya, amint testénél nagyobb terhét roppant akaraterővel vontatja haza felé. Hosszasan elnézi az öreg asszony a szorgalmas munkást, szinte gyönyörűségét látja az öntudatlan, ösztönszerű igyekezetben. Majd odébb egy vakanturáson akad meg tekintete, ahol millió rovar tülekedik egymás hátán, hogy mindegyiknek jusson egy-egy szemernyi a véletlenül odatévedt cserebogár testéből. Mindebben a saját életét látja megtettesítve. A küzdelmes, gyötrődő munkát a megélhetésért és a kiméletlen agyarkodást egymás ellen az életben. Tekintete majd egy pillangópár pajzán kergetőzésén akad meg, amint azok enyelegve csaponganak miközben a falombokon átszűrődő napsugár ezerféle színjé-

tük ezt a multban és tenni fogjuk a jövőben, bárhogy okádják is ránk a tüzet a sajtó ellenségei.

Forgácsok.

Közlő: Szigma.

Berzeviczy Gergely.

Bizony aligha válik dicsőségére ami kulturtörténetünk iróinak, hogy az ifjabb nemzedék talán most vesz először tudomást Berzeviczy Gergelyről; csak most, amikor az Akadémia ássa ki a feledés homályából a száz esztendő előtt élt kulturmagyart, aki „korának jeles tudósa és bátor szókimondó embere” volt.

A József császár után támadt élénk politikai irodalom tüzetesen tárgyalja mindama kérdéseket, melyek az állam és a társadalom megújulásával voltak kapcsolatban. Az oly bőven termett pamflett irodalomban vezető szerepet játszottak a „magyar demokraták”, akik az egyetemes álláspontra helyezkedve az egész állami és társadalmi életre terjesztették ki programjukat. Működésük különösen a nemesi rend ellen irányult, mely szerintök „teljesen tudatlan és kártyaasztalnál pipászó mellett dönti el az ország sorsát.”

Berzeviczy (1763—1822.) is ezek közé tartozott, Voltaire és Rousseau tanítványa volt és szeme láttára játszódott le a francia forradalom. Ő levonta annak tanulságait és hazájára alkalmazta. Neki is fájt a jobbágy elnyomottsága, a kinek az ünnepnapokon kívül 200 robotnapja volt. Érezte azt a jogtalanságot, mely a jobbágyságot a dézsma, a párbér, a katonai szolgálat, a földhöz kötöttség és tulajdonjog nélkülség részesítette. Ezeknek a szegény páriáknak kelt védelmére Berze-

viczy és hirdette, hogy fel kell szabadítani a jobbágyot, különben elpusztul az ország. Korának egyik legérdekesebb, szellemben legdusabb termékében: a „Politischkirchliches Manch Hermaeon“-ban nem olyan durván ugyan, mint elvtársai, a sorok közt mégis kirívó ellenszenvvel nyilatkozott a kiváltságos rendekről és ezeket teszi felelőssé azért, hogy hazánk az európai államok közt az egyedüli, mely három század óta mit sem halad előre.

Modern ember volt ez a derék, nagy-eszü magyar, a szónak mai értelmében. Felvilágosodott demokrata, akit áthatottak Nyugat eszméi. Rajongón szerette hazáját és a magyar föld népét és éppen ez készítette arra, hogy szembeszálljon a nemességgel, — a melyhez ő is tartozott — és bátran hirdesse az elnyomott parasztság jogát — félszázaddal 1848 — előtt!

Irodalmi műveltségünk.

Irodalmi műveltség? Hát bizony ezzel általában nem jó lábon áll a magyar. Sok századokon át ez volt az urak jelszava: „Nem irok, nem olvasok, én magyar nemes vagyok!” A népet pedig mesterségesen elzárták, távoltartották a művelődéstől.

Ujabbán — hála az Istennek — a viszonyok kissé javultak e tekintetben is. De bizony azért még ma is sok a szinte hihetetlen furcsaság a magyar irodalmi műveltség dolgában. Ide irunk egy-kettőt.

Egyszer nem is olyan régen — a budapesti gyorsvonaton utaztam egy vidéki földbirtokossal és társalgásunk folyamán megütközve azt kellett tapasztalnom, hogy az illető még azt sem tudta, hogy Petőfi költeményei nyom-

tatásban is megjelentek. Pedig már vagy félszáz kiadás fogyott el belőlük!

Máskor meg az országszerte ismert néhai Hazafi Veral János, a csalafinta versfaragó bolondította Rákospalotán a vasárnapi közönséget. És egy miniszteri fogalmazó, doctor juris a fülem hallatára magyarázgatta a méltóságos tanácsos ur kisasszony leányainak, hogy az a Veral éppen olyan népköltő, mint Petőfi volt. Gyalog kóborol, mint Petőfi. Nem visel nyakkendőt, mint Petőfi. Télen fázik, nyáron ázik és szegény sorsban él akárcsak Petőfi És verseket csinál — mint Petőfi . . .

Hát Uram Isten! ne csodálkozzunk, ha sok a harangöntéshez nem értő hajdu, aki az irodalmi műveltséghez nem konyit és a nagy betűvel kezdődő rövid sorokat csupa remek költeményeknek tartja!

Fölötte jellemző eset az irodalmi műveletlenségre a főváros szépirodalmi díja. Ferenc József király megkoronázásának emlékére Budapest főváros nagyobb alapítványt tett, melyből írókat jutalmaz — irodalmi munkásságukért.

Az egyik elmúlt évben is kiadták azt a díjat. Még pedig kinek! Egy fővárosi — fogalmazónak!

Megdicsérték Gárdonyi Gézát és elismerték, hogy A. is, B. is, C. is jeles költő; de a szépirodalmi díjjal egy hivatalnokukat, valamelyik közigazgatási ügyosztály — fogalmazóját tüntették ki!

No de talán valami remek költői művet alkotott ez a fogalmazó? Szó sincs róla! Azért adták neki a szépirodalmi díjat, mert kitűnően — fogalmaz!

Hát volt-e az akkor fővárosi tanácsbeli uraknak az irodalomról — fogalmuk?

tékban világítja meg esodás színű szárnyaikat. Amint ezeket a csapodár lényeket szemléli eszébe jut, egy szomorú történet, leányának szomorú históriája.

Csendes merengéséből az avar zörgése ébresztette fel, majd egy fiatal munkásasszony alakja bontakozott ki a sűrű bokrok mögül. Kezében kosár van, ennivalót visz férjének. Az asszony szívesen szólítja meg az anyókat.

— Jó napot anyámasszony! ejnye be jól megy a dolga, hogy ilyen uri módra neki adja magát a munkátlanságnak.

— Bizony jól esik az ilyen elfáradt csontoknak édes leányom a pihenés, — feleli az öreg — tudod lelkem csak elnézegetem az Istennek ezeket az igénytelen teremtséit, épen olyanok mint az emberfia, szapora olyanok!

— Nézd csak amott azt a kis semmifajta hangyát, épen úgy cipeli a terhét, mint te, vagy én. Tán várják már a kicsikék odahaza a jó, zsiros falatot. No meg azok a pillék szakasztott olyanok, mint az én rossz utra tért lányom, a Zsófi. Cifrák, selymesek így fiatalkorban, aztán meg csunya hernyó lesz ám belőlük,

undorral néz rájuk mindenki. Űlj csak le ide egy kicsit, majd elmondom én a Zsófi leány dolgát.

A munkásnő letette kosarát s leheveredett az öreg asszony mellé.

— Hát ugy történt a dolog, hogy az én szép Zsófi leányom megunta a szegény sort. Nem tetszett neki a kapanyél, mert hát az bizony kergessé teszi a kezét. A perkálkendő sem volt elég finom neki, selyem után vágyódott. Pedig hej lelkem, csak látta volna milyen szép volt a gömbölyű arca amint a piros rózsás kendőn keresztül törte magát a nap és olyan színt adott neki, mint a kajszin héjja. A két fekete szeme szakasztott olyan volt, mint a legsötétebb éjszakába világító tücsillag. Szép volt a lelkem, nagyon szép!

— Járt aztán erre a mi vidékünkön valami úrféle ember s hogy-hogynem rajtafelejtette a szemét az én szerelmes lányom. Addig nógatta, addig biztatta a beste lelke, amig egy szép napon a leány elbucszott itthunról. Hiába biztattam, kértem ne hadjon itt magamra, öreg vagyok én már a munkára. Ő csak elment s ígérte lelkére, hogy nem feledkezik meg az öreg

szüléről. Ugy is volt. Pontosan beállított minden hónapban a postás urék Gergelye és leszámolta a fényes garasokat és forintokat. Ugy éltem, mint egy kis király.

A munkásasszony figyelemmel hallgatta az anyókat, aki olyan hévvel, tüzzel beszélt, mintha az egész lelkét kiakarná tenni bizonyosságképpen, majd keményen odaszólt. — Hát akkor kelmednek ugyan nincsen panaszolni való oka, becsületes, jó lány az a Zsófi!

Az öreg asszony kezével erősen fenyegette a levegőt és szinte fuldokolva hadarta.

— Becsületes! jó! majd elmondom az ő becsületét, figyeljen csak leányasszony tovább. Eljött hozzám egy este a mi jó papunk és megkérdi tőlem, hogy tudom-e hol van a leányom?

— Hogyne tudnám, — feleltem — odafenn a városban. El is dicsekedtem vele, hogy milyen jó szive van, pontosan küldi a pénzeket, hogy öreganyja semmiben sem lásson hiányt.

— Hát aztán tudja-e kelmed, hogy hol szerzi a Zsófi leány a sok pénzt? — kérdi a mi jó papunk.

Hogyan fejlődjék, erősödjenek hát egy országban az egységes nemzeti akarat, ha irodalmi műveltség híján eltompul a történelmi érzék, ellanyhul a faji önérzet? Olyan ország, a hol az irodalmat, a művészetet csak pártolni szokás, ahol az írókat, a művészetet csak kapa-kasza kerülő tintanyalóknak, ecsetragóknak tartják, nem állhat be a nagy-népek versenyébe. . . Arra kellene törekednünk, hogy a magyar nemzetre nézve is az irodalmi műveltség lelki szükséglet legyen, oly nélkülözhetetlen, mint a levegő. S a tudományos folyóiratainkban, lapjaink tárcarovataiban megjelenő, de idegen nemzetek nagyjairól szóló nagyképű, a tudományosság látszatával tetszelgő ismertetések helyett a mi tudósainkról, íróinkról kellene írniok a mi komolykodó krónikásainknak. Csakhogy ehhez eredeti forrásokat kellene tanulmányozniok, amahoz pedig csak a külföldi könyvpiac termékeinek kivonatolása szükséges.

Sziriusznak.

Hadd szóljak most végre Önhez is néhány szót Kedves Sziriusz! A múlt héten ugyan e helyen nekem irt őszinte szavait megértettem s a hangja, a melyből csak úgy sugárzott a melegség, a szeretet nagyon jól esett. Hálásan köszönöm azt a kedves figyelmet, a melyben tollforgató társát részesítette s az őt ért támadások, rágalomok okozta fájdalmat nemcsak enyhítette, elviselhetővé tette, hanem még kellemes érzéssé varázsolta. Mert megvallom, hitem szerint csak akkor teljesítjük igazán hirlapirói kötelességünket, amikor nem szépítjük a bűnt, de keményen ostorozzuk. S így a mi valódi jutalmunk nem a vállvergetés, hanem

— Hogyne, — feleltem — szolgálatban van s az olyan derék leányt jól fizetik ám, a nagy uraságok!

A papunk megcsóválta az ősz fejét s mintha valami nem tetszett volna neki, otthagytott, elment.

Eljött aztán a karácsony szent estéje. Valaki, uridáma féle kullog be a kis házba, amint épen a bibliát forgatom. Se szó se beszéd nyakamba borul, ölel, csókol, majd hogy fel nem evett. Ijedtemben nem tudtam hová lenni, mert hát ilyen uri féle asszony nem is járt még az én pitvaromon.

— Hát nem ismer kelmed anyám? — kérdi. Én vagyok a Zsófi, a maga jó Zsófi.

Nem hittem a szememnek s csak úgy félvállról mondtam neki.

— Nem igaz az már kérem alássan az én Zsófim nem urifajta. Egyszerű paraszti lány az kérem. Nem ilyen bús, szomorú, finyás az arca, kerek mint az egészséges alma, piros, mint a szamóca eper, aztán meg a ruhája is csak amolyan paraszti féle. Ne csináljon a Nagysága belőlem az öreg asszonyból tréfát.

Biz édes lelkem, nekiadta magát a sirásnak, szomorkodásnak és ég-földre esküdözött, hogy ő biz' a Zsófi leány.

a harag azok részéről, akiknél a hibát felfedeztük. S a mikor érezzük a haragot, akkor tudjuk csak, hogy szavunkat megértették, hogy irásunk hatott. A mi célunk pedig az, hogy hasunk, mert mit ér az ujságíró minden munkája, ha az ő sorai nem tesznek hatást még azokra sem, akiknek szánta. Ezért a mi édes jutalmunk a bántalmak okozta fájdalom!

És Ön kedves Sziriusz érti ezt és önönmagán is tapasztalja. Ezért büszke vagyok arra, hogy az általam egyik héten letett toll a másik héten hozzáértő, avatott kézbe kerül és folytatja a megkezdett munkát. Még pedig milyen sikeresen folytatja. . . ! Korántsem tartom szerénytelennek, kedves barátom, a mikor részt kér az elismerésből. Hiszen ha már a fájdalmas jutalomban is testvériesen osztozkodunk, úgy a dícséret is közösen illet meg bennünket — ha ugyan van olyan. Hiszen egyforma buzgósággal irogatjuk hétről-hétre az apró vezető cikkeket, csipős, ötletes megjegyzéseket, melyek egyenlő céllal pattantak ki elménkből, de szívünkön keresztül jutnak a napvilágra. Egyformán fiatalos hévvel, higgadt szemlélettel rázogatójuk a rostat, hogy áthullassuk rajta a polyvát. De a tiszta buzaszemre, ha ösztövérebb is, éles szemmel vigyázunk, hogy egy se kallódjék el belőle az ocsu között . . .

Tűzoltók Zólyombrézón.

Impozáns módon nyilvánult meg az érdeklődés a magyar tűzoltótisztek országos egyesületének július hó 26-án, a zólyombrézói vas- és acélgyárban megtartott rendkívüli közgyűlése iránt.

Ez alkalommal nem csak a székesfővá-

Elsiettem aztán a papunkhoz és elmondtam neki a csodát. Eljött velem a kis házunkba és beszédbe ereszkedett az uri féle lánnyal, aki akkor már vörösré sirta szeméit.

Megkérdezte aztán, mi volna a foglalatossága a nagy városban? Nem igen tudott rá felelni, csak pirult, halványodott és hallgatott.

Még azonnapi elutazott. Nem akartam a szent karácsony estét az uri féle dámaival egy asztalnál eltölteni. Rámborult még egyszer-kétszer, csókolta a ráncos arcomat és kőrges kezemet és egy csomó pénzt is otthagytott az almáriumon és elment.

Az öreg asszony keservesen sirt és fuldokolva folytatta.

— Tudja édes leányasszony, azóta folytonosan várom a Zsófi leányomat, de az igazit, a kerekarcú, feketeszemű, eperajkú leányomat.

A munkásnő szó nélkül felvette kosarát, megigazgatta vászonruháját és ruganyos lépésekkel tört utat az avaron.

Az anyóka is felehelődött, petrencéjét hátára emelte és esőndes, csoszogó lépésekkel indult utnak, miközben lassan dűnnyögte magában: majd csak eljön az igazi, a becsületos Zsófi leány.

rosi- és törvényhatósági városok tűzoltóságai, hanem az ország legtávolabbi megyéinek községi tűzoltótestületei is képviseltették magukat.

A kiküldött delegátusok már 25-én délután érkeztek meg a gyártelepre, hol a vendégeket a gyári tűzoltóság testületileg fogadta.

A fogadással járó intézkedések megtétele után a társaság megtekintette a kincstári vas- és acélgyár és a szomszédos erdészeti kincstári fűrésztelep üzemi- és tűzoltósági berendezéseit, mely után társasvacsora, kabaré előadás és tánc volt a vasgyár dísztermében, hol a telep intelligenciája tüntető nagy számban jelent meg, hogy magyar tűzoltóságunk, mint leghumánusabb intézményünk vezető személyiségeit meleg rokonszenvvel üdvözölje.

Vasárnap délelőtt a társaság a gyári tűzoltóság gyakorlatait nézte meg, s elismeréssel nyilatkozott a legénység szakszerű helyes kiképzése, valamint a párját ritkító modern technikai tűzrendészeti felszerelésekről, üdvözölvén a testület főparancsnokát Gólián Pál vasgyári felügyelőt, kinek szakavatott, odaadó vezetése a telep tűzoltóságát, figyelemre méltó színvonalra, hazánk első szervezetei közé emelte.

Ezután Henrik-telepen gazdagon terített villásreggelihez ültek a tűzoltók.

Délben az egyesület választmányának ülése előzte meg a kongresszust, melyet az elnöknek, gr. Széchenyi Viktornak távollétében az egyesület alelnöke Vermes Béla szabadkai főparancsnok vezetett.

A székesfővárosi tűzoltóság képviselőiben Janicsk Andor tűzfelügyelő és Blasznek Hugó parancsnok jelenek meg, míg a vidéki testületektől Csik Armand brassói, Deim Frigyes gödöllői, Dénes Sándor decsi, L. Desitz József nejével, mint soproni, Erdélyi Ernő győri, Faykiss Nándor breznóbányai, Fénykői Jakab selmecbányai, Füzesséry Pál varannói, Glosz Kálmán dr. győri, Kész József villányi, Klausser Emil varannói, Kuszy Béla zólyomi, Marton Lajos battonyai, Müller Károly abelfalvai, Obermayer Károly nagyszalattai, Stevka Nándor geletneki, Stik Gyula nagyszalattai, Szabó Vilmos gödöllői, Székely Géza és neje zsarnócai, Tóth Károly és neje szőregi, Tóth Lajos nagykörsői, Vissnyovszky Dániel selmecbányai és Zsúnyi József szombathelyi tisztek vettek részt.

Elnök a tagok üdvözlése és a határozatképesség megállapítása után az ügyvezetés egyes tárgyaira tért át, melyekről Lukács Gyula országos tűzfelügyelő az egyesület titkára referált. Majd Marinovich Imre dr. jogügyi tanácsos pénztáros terfeszttette elő jelentését, mely után lendületes, poetikus szavakban ajánlotta a közgyűlésnek, hogy a tűzrendészet terén szerzett érdemeik elismerésül Almády Géza székesfővárosi tanácsnok, a közjótékonysági osztály vezetője, Szerbovszky Szaniszló budapesti főparancsnok, Óváry Ferenc országgyűlési képviselő és Allender Henrik főbányatanácsos, vasgyári főnök az egyesület dísztagjai sorába választassanak; mit a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel el is fogadott.

Elnök jelenti, hogy a megerősített egy alelnöki állás ezuttal töltendő be, melyre

egyhangulag Janicsék Andor fővárosi tűzfelügyelőt választják meg, ki jelen lévén, választását el is fogadta.

Végül vita fejlődött ki a tekintetben, hogy az alapszabályok már megtörtént módosítása folytán a választmány tagjai továbbra is megmaradnak mandátumuk birtokában, melyre nézve végül abban állapodtak meg, hogy miután csak módosításról van szó, a megválasztott választmányi tagok megbízatása az alapszabályszerű három évi ciklus tartamára fennál.

A kongresszus tagjai délután egy óra-kor diszebédre gyűltek össze a vasgyári vendéglő nagytermében, a melyen *Allen-der* Henrik főbányatanácsos, a gyári tűzoltóság parancsnokai és a vasgyár több tisztviselője is részt vett.

Több elhangzott pohárköszöntővel méltatták a vezetőség azon tevékenységét, mely ezen még fejlődésében lévő intézményünk előhaladását és tökéletesbülését eredményezte.

Ez alkalommal lelkes szavakkal megemlékeztek a vasgyár vezetőségéről is, a melynek a szép fogadtatást, a kongresszus példás rendezését s az ünnep fényes sikerét köszönhetik.

(Bb. V.)

Politikai hét.

Budapest, 1908. július 29.

A karlócai patriarchaválasztó kongresszus váratlanul izgalmasan kezdődött meg kedden. Kinos feltűnést keltett, hogy amint a magyar korona képviselője a kongresszus tanácskozó termét elhagyta, megtámadták azonnal tapintatlanul és a legnagyobb mértékben jogtalanul magát a királyi leiratot. Óvást emeltek a leirat magyar nyelve miatt, sőt azt mint a horvát közjog megsértését igyekeztek szánalmasan neveltséges indokolással előtérbe állítani. A továbbiakban pedig tiltakoztak és sérelmesnek mondták, hogy a királyi leirat a kongresszus egyedüli és első tárgyaként a patriarcha megválasztását rendeli el.

Akármiilyen kinos meglepetés volt ez a vaskos tudatlanságra valló álláspont, már csak annak a magyar közvéleménynek helyes tájékoztatása céljából is, amely természetesen érdeklődéssel fordul a Karlócán történendők felé, foglalkoznunk kell vele.

A magyar királynak a szerb egyházi kongresszushoz joga van magyar nyelven szólani, és egyedül csak magyar nyelven van joga szólani. Mert ő magyar király és mert a magyar államnak hivatalos nyelve a magyar nyelv.

A magyar királynak joga van meghatározni a kongresszus napirendjét és egyedül neki van joga ezt meghatározni. Mert a magyar királytól nyerték a szerbek egyházuk autonómiáját, és ezen az okon a magyar király a tárgysorozat megállapításában józan észszel el sem vitatható kegyuri jogot gyakorol.

Ügyetlen, tapintatlan politika tehát a szerbség részéről kétségbe vonni és vitatni ezeket a kétségbevonhatatlan és vitathatatlan királyi jogokat. Reméljük is, hogy abban, a mi Karlócán a királyi leirat hatása alatt történt, nagyobb szerepet ját-

szott a pillanatnyi, mérlegelés nélküli felbuzdulás, mint a tervszerű megfontoltság. Reméljük, — és pedig első sorban és főként a magyarországi szerbség érdekében reméljük — hogy ezt a kinos incidenst s ennek révén a magyarságon és a magyar királyi jogkörön ejtett sérelmet maguk a szerbek fogják higgadtabb megfontolás után és hamarosan reparálni.

Ez az egyedüli módus vivendi, mert ennek a kellemetlen történetnek hatása már is jelentkezik a legszélesebb körökben.

* * *

A patriarchaválasztó gyűlés, eddigi lefolyásából ítélve egyébként mindezek dacára, — sőt dacára az önállópartí szerbek részéről tendenciózusan terjesztett fenyegetéseknek — még sem lesz meddő. Sok valószínűség szól amellett, hogy választásra kerül a sor és azon a jelöltek egyike vagy másika többséget nyer.

Jelek mutatják, hogy a kongresszus tagjaiban lesz annyi lojalitás, hogy amennyiben a választás nem nyerne megerősítést, meghajolnak a koronás király akarata és jogai előtt és egy második választásnál nem provokálják a királyi kinevezést, nem provokálnak olyan bonyodalmakat, amelyekkel saját egyházuk ügyének ártanának.

Erős jelek mutatják azt is, hogy a kongresszus nagy többsége előtt a jelöltségben előtérben álló püspökök közül egyiknek személye sem ellenszenves és a választás során erős lesz a küzdelem, ennek motívumai nem személyi, hanem pártpolitikai jellegűek.

* * *

Megvirradt az elmúlt héten az ottomán birodalom szabadságának hajnala. A török nép lelkében örömmámor él, hogy annyi évtizedek után végre ők is az alkotmányos államok sorába lépnek. Vér nélkül, egyedül a népszabadság eszméinek mindennél hatalmasabb, minden kaput bedöntő erejére támaszkodva Törökország kivivta alkotmányát és helyet foglal a modern és fejlődésre képes nemzetek sorába.

Azzal a rokonszenvvel, amellyel Törökország sorsa iránt mindenkor viseltettünk, örvendünk ma az örvendőkkel. Kívánjuk, hogy örömük állandó legyen és ne legyen igazuk azoknak a hiradásoknak, amelyek a felkelő nap árnyékaként már is követik az eseményeket. Ne legyen igazuk azoknak a hiradásoknak, amelyek azt állítják, hogy az egész alkotmányadás nem egyéb taktikánál, amellyel a török kormány a mindjobban szorongató reformáció munkáját akarta megbénítani. És ha célját éri, le fogják gyűrni az új-török álmokat ismét és marad minden a régiben.

Ha így volna a dolog, ügyetlen taktika, hibás számítás volna. Lehet, hogy az alkotmánykihirdetés hatása alatt helyreálló rend a reformációt várakozó álláspontra helyezi, de hogy ez a várakozás erejét, elhatározását és készségét rendet teremteni a balkánon, nem fogja gyengíteni: arra garancia azoknak a hatalmakkal ereje, amelyek abban résztvettek. De hibás taktika és eszeveszett politika volna más szempontból is: a szabadság eszmék természetének szempontjából is. A szabadságjogok után törő néprégiókat hata-

lommal és a fegyverek erejével sokáig lehet elnyomni, sőt ha ezek az eszmék nincsenek bevésve mélyen annak a nemzetnek a lelkébe, el is lehet törölni hosszú-hosszu időkre ezeket az eszméket a nemzet lelkéből. De ha már egy nemzet hosszú küzdelemmel megszerzett és kivivott egy nagy és minden ízében átalakító hatású népjogot, nincs az a fegyver, nincs az a hatalom, amely tőle azt többé tartósan elragadni tudja. A megszerzett, a meglevő drága kincs birtokának érzete ott fészkel már a lélekben s ha azt onnét kitépik, vérezve szakad ki vele együtt annak a nemzetnek legnemesebb életszerve is. Az a nemzet, amelynek szabadságát, államiságának létalapját, az élethez való jogát letiporják, az a nemzet elsovrad, az a nemzet meghal. És a padisahnak célja talán még sem lehet, hogy meghaljon, megsemmisüljön az ozmanok birodalma.

Hisszük tehát, hogy az az elhatározás, amely a törököknek alkotmányt adott, igaz és őszinte és nem diplomáciai fogás, hanem az új kor szabadabb lehetete keltette életre.

Szives tudomásul.

A Zólyomvármegyei Hírlap szerkesztősége s Nádasy Ferenc könyvnyomdájának irodája ugyanabban a házban ahol eddig volt (a Vár alatti Drottner-féle ház) az I. emeleten nyert elhelyezést.

Ujdonságok.

Madách Aladár. †

Nógrádvármegyének gyásza van. De nemcsak Nógrádvármegyének, hanem az egész ország irodalmi világának. Ha más nem is adna mély jelentőséget a gyásznak, elég jelentőssé tenné az, hogy »Az Ember Tragédiája« nagy nevű szerzőjének: Madách Imrének egyetlen fia: *Madách* Aladár hunyt el 60 éves korában, a nógrádmegyei Alsósztrégován a m. hó 23-án.

Hanem Madách Aladár maga is meggyászolásra méltó halottja, a közéletnek. Ő maga is buzgó művelője volt az irodalomnak, melyet több kitünős verskötetettel gazdagított. Tagja volt a londoni spirituálistikai egyesületnek, melynek folyóirataiba sok kiváló cikket írt. Egyik nagyobb műve: »A szellembuvárlat irányeszméi,« mely gondolatokban gazdag elméről, megfigyelő és szemlélő tehetségről tanuskodik. Különben a losonci függetlenségi és 48-as pártnak elnöke, vezére volt.

A napilapok, legtöbbje méltó megemlékezést szentelt emlékének.

A nógrádmegyei lapok részletesen foglalkoznak Madách Aladárral. A Losonci Ujság csütörtöki száma gyászkeretben jelent meg, s bő terjedelemben, gyönyörű tartalommal ír az elhunytól értékes vonásokkal ösmertette az ő becses egyéniségét, kiváló szellemét.

Tíz éves egylet.— *A mai jubileumhoz.* —

Az egész országra kiterjed a működése a: Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyletének.

Csupa humanizmus ez az egyesület. Az országnak csaknem minden városában van fiókja. Ezek útján terjeszt áldást mindenfelé hasznos működésével. Hogy mást ne mondjunk: ha valaki pl. heti 30 fillért fizet be, 10 év után, ha munkaképtelenné válik, heti 11 korona segélyt kap. Mindenki tagja lehet, aki nem szegényli bevallani, hogy dolgozik, bármily munkát értve, akár szellemi, akár fizikai. A napszámos épügy, mint a diplomás ember. Működése szerény, de felette hasznos.

Ennek a derék, humánus egyesületnek Zólyomban is van fiókja, s ez a fiókegylet jubillál ma, augusztus hó 2-án. Méltó arra, hogy tisztelettel emlékezzünk meg róla ez első határkőnél.

Jelenlegi elnöke *Soltész János*, ki már hosszabb idő óta szívvel-lélekkel buzgódik az egylet szilárdításán.

Az ünnepség kiemelkedő pontja a közgyűlés lesz, melyen *Skrovina* Mátyás polgármesterünk fog elnökölni. Ugyanaz, aki tiz esztendőnek előtte az egylet alakuló közgyűlésén elnökölt.

Reggel 1/2 8 órakor lesz a tagok gyűlékezése a kis állomás melletti Kun-féle vendéglőben.

8 órakor felvonulás a r. kath. onnét az ág. evang., azután az izraelita templomban tartandó istentisztelethez.

Istentisztelet után a városháza tanácstermében diszközgyűlés *Skrovina* Mátyás polgármester elnökletével.

Délután 1 órakor a Városi Szálló nagy termében társasbéd. (Teríték ára 3 korona.)

Este táncmulatság lesz.

Belépő díj személyenként 1 korona. Családonként 2 korona (azok, akik az ebéden részt vesznek, külön belépő díjat az esti táncmulatságon nem fizetnek).

Hihetőleg városunk egész közönsége osztálykülönbség nélkül érdeklődéssel fogja kísérni e humánus egyesület ünnepségét.

— **A király unokája Besztercebányán.** Gróf *Seefried* Ottóné sz. Erzsébet kir. hercegnő mult vasárnap az oszadai vadászatról lement Óhegyre, honnan egy egyfogatu kocsin gyermekeivel teljes inkognitóban megtekintette Besztercebányát is.

— **Pénzügyigazgatóság köréből.** *Liskay* Bálint m. kir. pénzügyi titkárt, pénzügyigazgató helyettesét pénzügyi tanácsossá léptette elő a pénzügyminiszter.

— **Nyaralás.** *Bossányi* István posta-táv. felügyelő, a helybeli postahivatal főnöke a mult napokban tért vissza balatoni nyaralásából s hivatalát átvette.

Oláh Gábor főellenőr, helybeli máv. állomásfőnök tegnap ment pár hétre nagyobb külföldi utra.

Göllner Frigyes kir. járásbíró e napokban érkezett vissza szabadságáról s elfoglalta hivatalát.

— **Athelyezések.** Dr. *Szöcs* Géza főgimnáziumi tanárt, ki Nagyszebenben a magyarságnak erős harcosa, zászlóvivője

volt, kinek nevét olvasóink lapunkból s a fővárosi lapokból is ösmerhetik, a közokt. minister Nagyszebenből saját kérelmére a lugosi áll. főgimnáziumhoz helyezte át. Helyébe *Glosz* Ernő főgimn. tanárt helyezte Nagyszebenbe a minister Besztercebányáról.

Istvánffy Gyula breznóbányai polg. isk. igazgatót Miskolcra helyezték át.

Scholz Máriát a helybeli áll. polg. iskolától a munkácsi áll. polg. iskolához helyezte át a kultuszminiszter. *Scholz* Mária létesítése óta működött a helybeli polg. leányiskolánál. Társadalmi érintkezésben s az iskolai életben egyaránt finom műveltségű, értékes egyéniség. Távozását minden ösmerőse őszintén sajnálja. A helybeli polg. iskolához *Urbán* Valéria lett áthelyezve Breznóbányáról.

Bartos Ilona a helybeli áll. el. iskolától az aradi új áll. el. iskolához lett áthelyezve.

— **Dr. Gaál** Endre, gyógyszerész, ki néhány év előtt a helybeli gyógytárban működött s városunkban is több ösmerőse van, Budapesten a VI. kerületben gyógytárjogot kapott. Gaál Endre elismerést érdemlő akarakterővel és szorgalommal halad céljai felé. Elvégezte a jogot, és rövid idő múlva nemcsak gyógyszerész tudor, de jogi doktor is. Hogy ma, egész fiatalon fővárosi gyógytárjogtulajdonos, törekvéseinek ez már magában véve is fényes eredménye.

— **Tóth** Miklós nagyszaltnai jár. m. kir. állatorvost a földművelésügyi miniszter Nagyszaltnáról a főváros melletti Pomázra helyezte át. Ez áthelyezés **Tóth** Miklós működésének szélesebb teret nyit, ahol nemcsak hivatalos, de társadalmi téren is kedvező körülmények kínálkoznak majd számára ambíciói érvényesítésére. Sajnáljuk, hogy közelünkben távozik, mert **Tóth** Miklós lapunknak régi munkatársa, de áthelyezésének előnyeit tekintve, örömrökre szolgál a hír.

— **A korponai polgármesteri állás.** Korpona sz. kir. rend. tanácsu városban lemondás folytán megüresedett polgármesteri állásra *Marek* Károly alispán pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: törzsfizetés 3600 K., lakbér 500 K. és fajárandóság 30 ürméter. A pályázati kérvények kellően felszerelve hozzá folyó évi augusztus hó 31-éig nyújtandók be, mivel a később érkezettek figyelembe nem veszik.

— **Eljegyzés.** *Ferjencsik* Mariskát e napokban jegyezte el *Ertl* Sándor Zólyomban.

— **Előfizetőinket,** kiknek előfizetése augusztus hó 1-én, vagy már előbb lejárt, kérjük, hogy a díjakat mielőbb legyenek szívesek beküldeni, hogy kiadóhivatalunk is megfelelőhessen kötelezettségeinek.

— **Az ev. templomban ma** a szokásos hónap első vasárnapi magyar istentisztelet nem a rendes időben 11 órakor, hanem a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének ünnepsége miatt délelőtt 1/2 11 órakor lesz megtartva.

— **A F. M. K. E. Zsolnán.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület idei nagygyűlése alkalmából, mint értesülünk, szeptember 3-án esütörtökön Zsolna város látja vendégül, mely nagyban készül az ünnepségre.

— **Vidéki hirlapirodalom.** A Balassagyarmaton *Tokay* Lajos szerkesztésében megjelenő „Nógrádvármegye“, mely eddig Nógrád megye közérdekeinek volt lelkes szószólója, jövő számától Hont vármegyére is kiterjeszti működési körét és „Nógrádi és Honti Híradó“ cím alatt fog megjelenni.

— **A Gusztávforrás tisztítása.** Örömmel jegyezzük fel, hogy a hét folyamán a Gusztávforrás a tanács jótékony gondoskodásában részesült. Egy bizottság vizsgálta meg ez egyetlen jó ivóvizet szolgáltató forrásunkat s ennek folytán alapos tisztítást nyert. Még csak tető hiányzik a forrásról (megfelelő szelelővel ellátva), hogy a gyerekek ne dobálhassanak belé gíz-gazt.

— **A besztercebányai muzeum** egyre szaporodik értékesebb-nél-értékesebb tárgyakban. Utóbb *Radvánszky* Antal báró ajándékozta meg a muzeumot egy ósrégi billikom művészi másával. Besztercebánya város tanácsa 1576-ban *Radvánszky* Györgynek lakodalma alkalmából ajándékozta a pompás művi, aranyozott ezüst billikomot, mely az ötvösmű remeke. Ezt a billikomot a *Radvánszky* család nemzedékről-nemzedékre féltett kincséül őrizte. Ennek a mását készíttette el *Radvánszky* Antal báró a budapesti országos iparművészeti iskola galvanoplasztikai műhelyében s ajándékozta meg vele a besztercebányai muzeumot.

— **Egy szenvedőért.** A barátság, a női szív gyöngéd érzésének megható jelével találkozunk e napokban. Szerkesztőségünket is felkereste özv. Hanno Lajosné okl. tanítónő és dr. *Hugyec* Lajosné, ez a két nemes szívű uri asszony. Gyűjtő iv volt kezükben s néhány füzet: „Kedves emlékeim.“ Akik megvették e kis füzetet, egyuttal adományt is nyújtottak *Deresényi* Etelkának, a füzet szerzőjének, a színészvilág e jeles munkásának, kit a gyötrő kór már hónapok óta ágyhoz köt. — Az adományokat ennek a szegény elhagyott természetnek ápolására, gyógykezelésére gyűjtötte a két tiszteletreméltó uri nő. Akit meghat *Deresényi* Etelkának sorsa, s akinek adott az Isten feleslegesét, küldjön belőle valamit a szenvedő címére: Arad, Pécskay-ut 1.

— **A zólyomlipcsei evangélikus táncmulatságról.** Miként már jeleztük a zólyomlipcsei ev. ifjak július hó 26-án táncmulatságot rendeztek az ottani társaskör nyári helyiségében. A napilapok is közöltek tudósítást e mulatságról, megírva, hogy a tót ifjuság a Magyar-társulat helyiségében mily ildomtalan magaviseletet tanusított. Nekünk tudósítónk így ír a mulatságról: Megjelent ott a község hazafias közönségének tekintélyes része és ott ódalgott a kiérdemült lópatkolónak fia Dani. Példás rendben s általános jókedv mellett mulatott a résztvevő közönség éjjel 12 óráig: ekkor azonban a jókedvet a rakoncátlan „Dani“ igyekezett megrontani. Megparancsolta *Kálmán* cigánynak, hogy nótáját, az ugynevezett „Hej Slováci“-t hegedülje el. *Pauer* Jenő a „Társaskör“ érdemes elnöke szokott szigorával és erélyességével intette le a cigányt, „Danit“ pedig rakoncátlanokodásáért megfedte. A megfedett Dani, miként a fogaitól megfosztott eb, járt fel s alá, jobbra-balra, hogy valaki észre vegye: azonban a közönség figyelmét továbbra is a zene kötötte

le. Ebből az a tanulság, hogy a rakoncát-lankodó elemeket nem sima kézzel, hanem a legnagyobb szigorral lehet csak megfékezni. Pauer Jenő erélyes föllépéseért és szigoru magatartásáért a zólyomlipeseiek őszinte elismerését érdemelte ki.

— **Hangverseny az Unióban.** Ma, vasárnap délután 4 órakor a Zólyomi Lemezgyári Zeneegyesület a gyári vendéglő előtti térségen hangversenyt rendez, melynél a gyári dalárda is közreműködik. Ha az idő nem kedvez, a hangverseny a vendéglő éttermében lesz megtartva. Belépő díj 50 fillér s azt is csak a nemtagok fizetik. A gyári hangversenyek s ott minden összejövetel oly kitűnően szokott sikerülni, hogy már szinte önmagukat ajánlják a közönség figyelmébe.

— **A kerületi munkásbiztosító pénztár** ezúton is felhívja a megye területén létező összes munkaadókat, hogy a teljesítendő munkás bejelentéseket, nemkülönbén a balesetbiztosítás alá tartozó munkásokat foglalkoztató üzemek tulajdonosai által benyújtandó üzemi bejelentéseket, 8 nap alatt annál inkább terjesszék be a pénztárba, mivel azoknak be nem érkezése esetén az adatokat a mulasztó munkaadók költségére a pénztár saját közgei által a telep színhelyén lesz kénytelen beszerezni.

— **Fiatalon a lejtőn.** Egy fiatal tanítóképzőintézetű növendék, Kliment Ferenc pár hó előtt a helybeli takarékpénztárnál is hamisított aláírással akart váltót leszámíttatni. De felsült vele. Hat kisebb-nagyobb összegű váltót hamisított s itt-ott 1—2-szer sikerrel járt ez neki. Köztük azonban egy váltót Kozma Miklós marcali plebános nevére hamisított, s ezt a Balasagyarmati Takarékpénztárnál számíttatatta le. De kitudódott a manipuláció s letartóztatták az ufju preparandistát. A besztercebányai törvényszék hét rendbeli magánokirat hamisítás miatt egy és fél évi börtönre ítélte. A kir. tábla szüneti tanácsa m. hó 29-én az enyhítő körülmények figyelmébe vételével egy évre szállította le a büntetést.

— **Famunkások mulatsága.** A zólyomi famunkások szakcsoportha a múlt vasárnap: július 26-án nagyon sikerült nyári mulatságot rendeztek Zólyomfüreden.

— **Erő- és egészség jár a jól megválasztott sósborszesz nyomán.** Erőt és egészséget ad az Erő-sósborszesz, amely reuma, csusz, szemgyengeség, viszketegség, hajhullás stb. ellen fölülmulhatatlanul jó háziszser. T. olvasóink saját érdekükben tegyenek próbát az Erő-sósborszesz-szel, amely mindenütt kapható 40 filléres próba üvegekben is.

— **A nyár veszedelmei és a csecsemők.** A csecsemőkör halandóságának legnagyobb százalékát a nyári megbetegedések szolgáltatják. Ezek közül is a legveszélyesebb a hasmenés, a gyermekek gyomorbelhurutja, mely elég gyakran pár nap alatt kioltja a csecsemő életét. A gyomorbelhurutot többnyire a tej baktériumai okozák, melyek a nyári hőségben rohamosan szaporodnak és a tej bomlását is előidézik. A tehéntej nemesak akkor veszélyes a gyermekre nézve, a mikor már láthatók is a bomlási processus eredményei. Eppen ezért kiküszöbölendő lenne a tej a gyermekek étrendjéből, a forró évszak idején. A meleg

időjárás alatt a tehéntej csak olyan alakban adható a gyermeknek, mely a mellett, hogy a tej alkotórészeit bomlásra nem képes állapotban tartalmazza, tápláló és könnyen emészthető anyagok hozzáadásával kifogástalan táplálékot képez. Ilyen követelményeknek felel meg az általánosan ismert Néstlé-féle gyermekliszt.

— **A „Jegyesek Albuma“** című vállalat eljárását illetőleg az aradi kereskedelmi és iparkamara a következőket közli: Néhány hét előtt a „Jegyesek Albuma“ című budapesti vállalat ügynökei végigházták az aradi kereskedőket és iparosokat, a kiknek egy részét — mintegy nyolevanat — valótlanul bizonyított és megtévesztő előnyök kilátásba helyezésével sikerült rávenniük, hogy a nevezett album részére hirdetéseket adjanak fel. Az említett ügynökök azt ígérték, hogy minden kereskedői és iparos-szaktárból csak egy-egynek hirdetését veszik fel: kijelentették, hogy a hirdetést tartalmazó album Arad, illetve Arádmegye területén minden urí jegyes párnak meg fog küldetni és ezek szétküldését az egyik aradi kir. közjegyző fogja megállapodás folytán igazolni s ennek ellenében a hirdető annyiszor tíz-húsz fillért fizet, a hány címre az album szétküldetett. A megrendelők azonban csakhamar meggyőződést szereztek arról, hogy az ügynökök egy azon szakmában öt-hat cég hirdetését is fölvetették, kiderült, hogy a közjegyző őket a nevére való hivatkozásra föl nem jogsította. Ezen kívül a „Jegyesek Albuma“ cég kiadványát nemesak az urí családoknak, hanem a paraszt, teljesen vagyontalan jegyes pároknak is megküldte, és ez által hihetetlen nagyságu követelést támasztott a hirdető ellen. Mindezek hatása alatt az érdekelt aradi kereskedők és iparosok tudatták a vállalattal, hogy a megrendeléstől illetve a hirdetésre adott megbizástól visszalépnek. A vállalat azonban ügyvédje útján közölte, hogy é visszalépést csakis 10000, azaz tizezer korona kárpótlás ellenében hajlandó tudomásul venni, és a megrendeléseket törölni. Azt hisszük, hogy a kereskedelmi és iparos közönségünk ezek után nem fog lépre menni, hanem kellő elbánásban részesíti majd az őt rábeszélmi ügyekvő ügynököket.

— **Nyilvános nyugtázás.** A helyben szünetidőző diákifjuság folyó hó 19-én rendezett majálisán 330 K 31 f. bevétel volt. Kiadás 222 K 73 f.: ezt a bevételből levonva, tiszta jövedelmül 107 K 58 f. marad. A következő felülfizetések folytak be: Valló Antal 5 K, Holub Ágost, Kun János, Schein József 4—4 K; Csányi Mátyás, Soltész János, Tandlich Jenő 3—3 K; Ferjencsik Pál, Hugyecz Pál, Jamrich Ede, Kubis Miklós, Kummer Béla, Malesivits Emilné (Losonc), Skrovina Mátyás, Schvarcz Mór, Stonner Ágostné, Strausz Pál dr., Uhliár Sámuel 2—2 K; Militky Ferenc 1 K 60 f.; Baumgarten Lajos, Domanczyk Ignácné, Drottner Brigitta, Feleki Dániel, Freud József, Jakobovits Lipótné, Jakobovits Gyula, ifj. Koritsánszky Pál, Margócs György, Mészáros Lajos, N. N., N. N., Propper Mór, Strausz Vilmos 1—1 K; Rottenberg Sándor 50 f. A kitűnően sikerült mulatság szépségversenyén első lett 49 szavazattal Hugyecz Margit, második 40 szavazattal Holub Irma. A diákifjuság, általunk is hálás köszönetét nyilvánítja azok iránt, akik felülfizetésükkel emelték az anyagi eredményt.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Tanügy.

A zólyomi áll. polg. fiu és leányiskola értesítője.

Mint minden évben, úgy most is híven számol be e szépen fejlődő iskola mozzanatairól *Folkmann* János igazgató.

A 96 oldalas füzet első helyén *Sfat* János tanár közli egy módszertani konferencián tárgyalt értekezését, melyben nagy szakértelemmel kitűnő pedagógiai érzékkel tárgyalja a mértan tanításának módszerét.

Ezt követőleg a polgári leányiskola felavatási ünnepélyéről hoz szép, és részletes tudósítást *Folkmann* igazgató, amit ugyan csak az ő jelentése követ. Ebben 10 oldalon mond el lelkiismeretes odaadással, igazán példás egyszerűséggel mindent, ami az iskola életében említésre méltó mozzanat volt.

Jelentése legelején beszámol az 1906—907. tanév megnyitásáról. A beiratkozott tanulók száma a fiu iskola I. o. 63, II. o. 57, III. o. 46, IV. o. 34, összesen 201. (Szaporodás 20.) A leányiskola I. o. 43, II. o. 35. Aztán a tantestület, az iskolai fegyelem, tantervi eltérések, a tanítás eredménye és a hivatalos iskolalátogatások, egészségi állapot, kirándulások, házi nevelés, illetve iskolai ünnepélyek, végül a leltári gyarapodás és az évszáró vizsgákról találunk részletes beszámolást.

Az értesítő következő 4 oldalán *Szigeti* Rezső tanár írja le az iskola május 26 és 27-én *Selmecbányán* és *Vihnye-fürdőn* tett kirándulását. Olyan élvezetes, ismeretterjesztő leírása ez ennek a kedves kirándulásnak, hogy azoknak is kedves olvasmány lehet, akiket nem érdekelnek az iskola ügyei.

Most következik az iskola igazgatóságáról adott kép: Tanfelügyelet, miniszteri iskolalátogató, gondnokság, tantestület, hitoktatók és óraadóknak bemutatása, 7 tanár, illetve tanítónő és 8 hitoktató, illetve óraadó képezi az iskola tantestületét.

A következő oldalakon a részletes tanítási tervvel találkozunk, mely az összes tantárgyak anyagával megösmerteti az érdeklődőket. Külön a fiu- és külön a leányiskolánál.

Ezután azok a táblázatok foglalnak helyet az értesítőben, melyek az egyes osztályok érdemsorozatát tárják elének, a tanulók anyai örömet s bánatát rejtve magukba. S az az eredmény, melyet e táblázatok mutatnak, élénk tanubizonyosságát adják a tantestület sikereiben gazdag működésének.

A figyelemre méltó értesítőt a statisztikai táblázatok, fontosabb rendeletek, a jótékony adományok felsorolása s végezetül a megjutalmazott növendékek névsora zárja be.

Folkmann János igazgató fárasztó de érdemes munkát végzett ez idén is e jelesen megszerkesztett értesítő egybeállításával.

Ajánljuk mindazok figyelmébe, akiket érdekel tudni, hogy micsoda feladatot teljesít városunk közoktatása terén ez a derek iskola.

(—syf.)

Közgazdaság.

Üzleti heti jelentés.

Közlő: Ifj. Tandlich Ármin.

Következetes lanyha irányzat jellemzi az elmúlt hét üzletét. A tartós szép idő nagyon kedvezett az aratási munkálatoknak és elősegítette a tengeri és burgonya fejlődését. Sok helyről azonban érkeznek panasz hírek, hogy az eső már elkésve jött meg s míg egyes vidékeken igen szép tengeri és burgonya termés ígérkezik, addig sok helyütt azok elpusztulásáról kapunk híreket. A lanyhaságnak azonban nem ez az oka. Ha figyelemmel kísérjük, hogy az effektív árú a terminusával mily arányban esik vissza és mily szembeöltő volt a disparitás, azonnal észrevesszük, hogy ennek nincs más célja, mint a disparitást eltüntetni. Erre pedig nincs ok addig, míg a szükségletet kielégítő új árú nem kerül forgalomba. Spekulatív az egész lanyhaság és most van alkalmunk tapasztalni, hogy a papirbuza mily óriási befolyást gyakorol a készáru ár alakulására. Addig reális spekulációról és ilyen alapuló terminusra szóló készáru fedezésről szó sem lehet, míg a határidő-üzletet a budapesti tőzsdén is el nem törlik.

A gabonaneműek általában kisebb-nagyobb áreséssel zárultak, míg a liszt-árak eléggé tartották magukat: Promptliszt kb. 60 fillérrel esett, addig határidőre csak 20—30 fillérrel. Mai átlagos jegyzések augusztusra 0/35-40, 5/33—, 7/30—, 8/15-60, F/12-40, szeptember—decemberre 0/34-80, 5/32-40, 7/29-80, 8/15-60, F/12-60, cukor változatlan 81—81½, szesz szilárdabb 164½—165½, zsiradék-árak 4—6 koronával emelkedtek. Pesti disznózsír 146—148, fehér tábla szalonna 120—128 100 kgr.-ként budapesti paritáson.

Szerkesztői üzenetek.

Sigma. Péntek reggel, pontosan megkaptuk b. küldeményét. V.-tól nem jött semmi. 2 lapot küldtünk. Udv. — **K. O.** Megkaptuk s a jövő számban hozzuk. — **J. D.** Ugy előbbi, mint mostani szíves sorait szerkesztőnk megkapta. Tornócs Péter levelei is beérkeztek.

1908. évi 4787. számhoz.

Kitermelt tűzifának eladása.

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság zólyomi m. kir. erdőgondnoksága alábbi vágásterületein kitermelten a tónél felrakásolt bükk, cser és tölgy tűzifa Besztercebányán **1908. évi augusztus 31-én délelőtt 10 órakor** az erdőigazgatóság tanács-termében tartandó nyilvános árverésen zárt írásbeli ajánlatok útján eladatni fog. Nevezetesen eladásra kerül:

I. csoport:

A „Nad Bobekom“ nevű vágásban 350 ürm. bükk hasábos, 1101 ürm. bükk vegyes 30.4 ürm. tölgy vegyes

választéku tűzifa. Kikiáltási ára 5208 K 96 fill. Bánatpénz 520 korona.

II. csoport:

A „Leső“ nevű vágásban 7 ürm. bükk hasábos, 43 ürm. bükk vegyes, 1713 ürm. tölgy vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 3990 K 62 f. Bánatpénz 340 korona.

III. csoport:

A „Nad brezini“ nevű vágásban 386 ürm. bükk vegyes, 270 ürm. tölgy vegyes 327 ürm. tölgy dorong, 6 ürm. nyír vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 2185 K 66 f. Bánatpénz 220 korona.

IV. csoport:

A „Berkenye“ nevű vágásban 31 osztag 442 ürm. bükk hasábos 840 ürm. bükk vegyes, 37 ürm. bükk dorong választéku tűzifa. Kikiáltási ára 3851 korona 85 fillér. Bánatpénz 385 korona.

V. csoport:

A „Berkenye“ nevű vágásban 32 osztag 1936 ürm. bükk hasábos, 1939 ürm. bükk vegyes, 24 ürm. bükk dorong választéku tűzifa. Kikiáltási ára 12653 korona — fill. Bánatpénz 1265 korona.

VI. csoport:

A „Sztrmini“ nevű vágásban 861 ürm. bükk hasábos, 966 ürm. bükk vegyes, 53 ürm. bükk dorong, 15 ürm. cser vegyes, 14 ürm. nyír vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 5689 K 10 fill. Bánatpénz 570 korona.

Az ajánlatok minden csoportra külön összegben tüntetendők ki, de egy ajánlati lapon tehetők, melyek 1 korona értékű bélyegjeggyel látandók el.

Az árverési feltételek ugyszintén ajánlati űrlapok és boríték az erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Távirati, vagy utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Besztercebánya, 1908. évi július hóban.

1073. 1—1.

M. kir. Erdőigazgatóság.

Sertésvész elleni szer

„FLORIOL“

m. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunitást tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

Egy palack ára használati utasítással 1 korona 60 fillér.

Főraktár: **Karesmaroff A.** drougeria és gyógyárú üzletében Budapest. Rákóczi-ut 50.

1064. 1—1.

Besztercebányán

2—3, jó családból való

gimnazista

teljes ellátásra

kerestetik uri családhoz.

Levelék ifj. Rosenauer Lajosnéhoz Besztercebánya, Deák Ferenc-utca címzendők.

1848 eredeti angol francia és amerikai toalettmódel közlő a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatóvány-számot küld a „Budapesti Bazár“ kiadóhivatala Budapest, VIII., Baross-utca 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

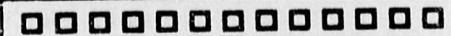

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeltetik.

KIADÓ!

A főtér legforgalmasabb helyén raktárhelyiséggel és lakással f. é. október 1-jére

üzlethelyiség kiadó.

(Jelenleg Elsas-féle fűszerüzlet.)

Bővebbet a tulajdonosnál: Üzv. Kroh Albertné-nál.

